

PREVENCIJA PIJENJA ALKOHOLA KOD MLADIH¹ -FORMULACIJA POLITIKE NA LOKALNOJ RAZINI I ISKUSTVA ISTARSKJE ŽUPANIJE

Josipa Mihić

Odsjek za poremećaje u ponašanju
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

SAŽETAK

Rad je usmjeren na analizu problematike pojave pijenja alkohola kod mladih u Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na nužnosti osmišljavanja učinkovite policy strategije prevencije navedenog fenomena na nacionalnoj te na lokalnim razinama. U radu je pobliže opisana fenomenologija pojave pijenja alkohola kod mladih te su utvrđeni postojeći strateški dokumenti i zakonske regulative usmjereni na ograničavanje ponude alkohola. Dan je prikaz, u literaturi najčešće spominjanih strategija prevencije pijenja alkohola kod mladih s posebnim naglaskom na prijedloge mogućih rješenja u Hrvatskim okolnostima. Važnost je poklonjena analizi problema, prijedlogu i promišljanjima o policy opcijama, definiranju aktera, evaluaciji te ostalim fazama i karakteristikama osmišljavanja učinkovite javne politike usmjerene na ograničavanje ponude alkohola maloljetnicima. Iako je kao ključan problem naglašeno ne postojanje Nacionalne strategije prevencije pijenja alkohola u Hrvatskoj, čije bi osmišljavanje te sustavno provođenje bilo od velikog značaja za suzbijanje zlouporabe alkohola te alkoholom uzrokovanih poremećaja i kod mladih, rad je usmjeren na stvaranje prijedloga strategije prevencije pijenja alkohola kod osoba mladih od 18 godina, s posebnim naglaskom na aktivnostima koje je moguće implementirati na lokalnim razinama. Kao primjer modela koji se može primijeniti u procesu osmišljavanja strategija koje će biti implementirane na lokalnim razinama opisan je model «Koraci implementacije projekta» (OJJDP, 2000). Navedeni model je implementiran i tijekom projekta «Zajednice koje brinu kao model prevencije poremećaja u ponašanju» te projekta «Zajednice koje brinu - razvoj, implementacija i evaluacija modela prevencije poremećaja u ponašanju u zajednici» koji se provode u Istarskoj županiji.

Ključne riječi: prevencija, policy opcije, pijenje alkohola, mladi

UVOD

Pojava pijenja alkohola kod mladih u Hrvatskoj sve je učestalija. Rezultati su to opširnog Europskog istraživanja u školama o pušenju, pijenju i uzimanju droga (ESPAD) mladih u dobi od 16 godina života (Kuzman i sur., 2008) provedenog 1995., 1999., 2003. te 2007. godine u tridesetak europskih zemalja, uključujući i Hrvatsku. Rezultati istraživanja provedeni 2007. g. ukazuju kako je primjetan porast pojave pijenja alkohola kod mladih u Hrvatskoj. Autori posebice ističu trend porasta konzumacije alkohola kod djevojaka u dobi od 16. godina života. Utvrđena je i učestala pojava opijanja mladih, tzv. binge drinking, čije posljedice na fizičko i psihičko

stanje mlade osobe mogu biti vrlo kritične. Naime, brojna istraživanja su pokazala kako je pijenje alkohola u dobi do 16. godine života povezano s povećanom sklonošću pijenja alkohola u kasnijoj mladosti, kao i s većom sklonošću nasilničkom ponašanju, češćim tjelesnim ozljedama, izostajanju iz škole ili s posla te povećanim rizikom zlouporabe psihoaktivnih tvari (Gruber i sur., 1996, prema Komro i Toomey, 2002). Iz navedenog je jasno kako je problem pijenja alkohola kod mladih problem koji zahtijeva reakcije.

Proces stvaranja politike prevencije određenog fenomena je moguće prikazati kao kružni proces kojeg čini nekoliko faza: (1) donošenje problema na

¹ Rad je usmjeren na prijedloge prevencije pojave pijenja alkohola kod maloljetnih osoba u dobi do 18. godina starosti.